

Eerst vakmanschap ontwikkelen, dan technische hulpmiddelen gebruiken

Elke week een 'Farmwalk'

Digitale graslandgebruikskalenders, elektronische grashoogtemeters en koppelingen met veemanagementsystemen, het zijn allemaal innovaties die weiden gemakkelijker en beter meetbaar maken. Goed weiden begint echter met vakmanschap, zegt Bert Philipsen. 'Het begint met focus op gras.'

tekst **Alice Booi**

Zo'n 80 procent van de Nederlandse melkveehouders weidt zijn koeien, maar deze eeuwenoude manier van koeien voeren is toe aan een vernieuwingsslag. Initiatieven als Amazing Grazing, stichting Weidegang en het praktijknetwerk Dynamisch Weiden laten zien dat er veel behoefte is aan kennis en innovatie rondom weidegang.

Bert Philipsen is bij al deze projecten betrokken. 'We zijn het weiden eigenlijk een beetje verleerd, veel veehouders werken onbewust met vaste patronen en handelingen', zegt hij. De focus bij weidemanagement zou meer resultaatgericht moeten zijn, geeft Philipsen aan. 'Meer werken naar euro's, grasopbrengst en ook plezier in weiden, daar laten veehouders rendement liggen.'

Opleiden in weidegang

Agrifirm-productmanager Mark de Beer herkent wat Philipsen zegt. 'Weidegang is hot en we krijgen vragen van veehouders over hoe ze het gestructureerd en professioneel kunnen aanpakken.' Die vragen komen vooral van jongere veehouders, signaleert hij. 'Weidegang is minder ingebed in de agrarische opleiding en met het groter worden van bedrijven en de toename van automatische melksystemen wordt weiden een uitdaging.' Daarnaast worden melkveehouders geprikkeld door hogere voerprijzen om meer uit hun gras te halen. De Beer: 'Ze willen het eiwit uit het verse weidegras beter benutten.'

Met name het netwerk Dynamisch Weiden heeft zich het afgelopen jaar

verdiept in het verbeteren van het vakmanschap rondom weiden. Negen melkveehouders werken samen aan het verbeteren van het operationele management en het sturen op weidegang. 'Wat zie ik, wat meet ik en wat ga ik doen?' Dat zijn de vragen die Philipsen samenvat in de 'Farmwalk', die hij bij de veehouders introduceert. 'Dat houdt in: elke week zelf een rondje door het grasland lopen om te kijken hoe het gras erbij staat.' De Beer kent de vragen die daarbij bovenkomen. 'Hoe krijg ik zo veel mogelijk melk uit weidegras, hoe houd ik de productie constant en hoe plan ik weiden en maaien?'

Met de Farmwalk maakt de groep ook iedere maand een rondje met een speciaal thema. 'Dat kan in het netwerk, maar ook met de studiegroep bijvoorbeeld', geeft Philipsen aan. 'Daarmee verwachten we een essentiële bijdrage te leveren aan het invullen van het vakmanschap. Het gaat vooral om ervaren leren, een leervorm die we niet zo veel gebruiken bij graslandmanagement.'

De term Farmwalk is afkomstig uit echte graaslanden. 'Met de Farmwalk bepaal je welke percelen klaar zijn om te weiden en welke gemaaid kunnen worden, je maakt een planning voor de komende week en weken', licht Philipsen toe. 'Het voorkomt dat je voor verrassingen komt te staan.'

Weideseizoen start in januari

Beter plannen betekent voor de netwerkdeelnemers ook vroeger beginnen. 'In december wordt het jaar geëvalueerd, zodat in januari bij het opstellen van het bemestingsplan bekend is hoe het komende seizoen moet worden beweid en welke percelen bemes-

ting krijgen voor maaien of weiden.' Ook in de anders zo rustige februari-maand is het tijd voor een Farmwalk. Gekeken wordt dan hoe de percelen de winter zijn uitgekomen, waar voorweiden nodig is, welk perceel wat ruiger uit de winter is gekomen en als eerste in het nieuwe seizoen geweid kan worden. Philipsen geeft aan dat vooruitkijken makkelijker werkt. 'Als er al een halve weidesnede staat, ben je te laat.'

De 'horizon' bij Amazing Grazing ligt wat verder weg, meer op het gebied van innovaties die weiden in de toekomst gemakkelijker maken. Hiervoor hebben de ongeveer veertig deelnemende veehou-

Onder veehouders leven veel vragen over professioneel en gestructureerd weiden

ders een aantal thema's benoemd waar ze speciaal aandacht aan willen schenken. Zo is er het thema 'management by measurement', waarbij elektronische grashoogtemeters informatie leveren die in (digitale) graslandgebruikskalenders gebruikt wordt. Het doel is het ontwikkelen van een applicatie voor bijvoorbeeld de telefoon die adviseert over in- en uitscharen naar welk perceel. 'Dit geeft bovendien inzicht in de hoeveelheid gras die de koeien werkelijk opnemen, waardoor beter is bij te voeren', noemt Philipsen nog een belangrijk item in graslandmanagement. 'Het geeft goede handvatten om de economische consequenties van het type beweiding door te rekenen.'

Automatisch afrasteren

Bij bedrijfssystemen wordt gekeken naar bijvoorbeeld automatisch melken en grote koppels omdat daar knelpunten in het weiden ontstaan. Bij het thema 'auto

bordercollie' staat arbeidsvermindering centraal en wordt er gekeken naar automatische afrasteringssystemen en sturen van koeverkeer, waaronder het halen en brengen van koeien naar het weiland.

Bij 'de waarheid van de koe' gaat het erom in te spelen op de behoeften van de koe. 'Van nature leeft de koe in het bos', geeft Philipsen aan. 'Bij schemer 's morgens en 's avonds gaat ze de vlakte op, vreet zich vol en gaat weer terug het bos in.' Systemen als klokweiden spelen hierop in. Daarbij grazen de koeien een weideperceel kloksgewijs af, zodat ze dagelijks een nieuw stuk gras krijgen. Het laatste thema is de 'weidewasser', waarbij een oplossing wordt gezocht voor de mestflatten in de wei. Deze geven bossen en dus beweidingsverliezen. 'We hopen op vernieuwende sleep- of spoeltechnieken om ook hier een doorbraak te krijgen', geeft Philipsen aan. |

Innovatiedagen vakweiden

Wie meer kennis wil over vakweiden, kan terecht op de innovatiedagen vakweiden. De koeien lopen speciaal voor deze dagen al buiten en een 'Farmwalk' maakt ook deel uit van het programma.

Innovatiedagen vakweiden

14 maart: Veenweiden Innovatiecentrum, Zegveld

26 maart: KTC De Marke, Hengelo (Gld.)

11 april: Dairy Campus, Leeuwarden

➔ *Wie wil beginnen met beweidingslessen, kan op YouTube drie filmpjes bekijken. Zoek daarbij op 'bweedingslessen'*

